

TÖRTÉNELEM

Írásbeli és szóbeli érettségi vizsga témakörei

1. Az ókor és kultúrája

Poliszok az ókori Hellaszban.

Az athéni demokrácia működése a Kr. előtti 5. században.

Társadalmi és politikai küzdelmek az ókori Rómában.

Julius Caesar egyeduralkodó kísérlete.

Az európai kultúra alapjai.

A görög-római hitvilág.

Az antikvitás kiemelkedő kulturális emlékei.

A zsidó vallás fő jellemzői.

A kereszténység kialakulása és főbb tanításai.

2. A középkor

Nyugat-Európa a kora középkorban.

A hűbériség és a jobbágyság jellemzői.

Az uradalom és a mezőgazdasági technika.

A középkori egyház.

A nyugati és a keleti kereszténység főbb jellemzői.

Hitélet és vallások (pl. keresztény, zsidó) – együttműködés és konfliktusok.

Az érett középkor Nyugat- és Közép-Európában.

A középkori város és a céhes ipar.

Az iszlám vallás és az Oszmán Birodalom.

Az iszlám vallás kialakulása és főbb tanításai.

A középkor kultúrája.

A román és gótikus építészet; a reneszánsz kultúra.

3. A középkori magyar állam megerősítése és virágkora

A magyar nép története az államalapításig.

A magyar nép eredete, vándorlása és a honfoglalás.

Az államalapítás és az Árpád-házi uralkodók kora.

Géza fejedelemsége és I. (Szent) István államszervező tevékenysége.

A tatárjárás és az ország újjáépítése IV. Béla idején.

Az Anjouk és Luxemburgi Zsigmond kora.

A középkori magyar állam megerősödése I. Károly idején.

A Hunyadiak.

Hunyadi Mátyás reformjai és külpolitikája.

4. Szellemi, társadalmi és politikai változások a kora újkorban (1492-1789)

A földrajzi felfedezések és következményei.

A földrajzi felfedezések és a kapitalista gazdaság jellemzői.

Reformáció és katolikus megújulás.

A lutheri és kálvini reformáció.

A katolikus megújulás.

A barokk stílus jellemzői.

Alkotmányosság és abszolutizmus a 17-18. században.

Az alkotmányos monarchia jellemzői Angliában.

A felvilágosodás kora.

A felvilágosodás eszmerendszere és főbb képviselői források alapján.

Nagyhatalmi konfliktusok a 17-18. században

5. Magyarország a kora újkorban (1490-1790)

Az ország három részre szakadása és az országrészek berendezkedése.

A mohácsi vész és az ország három részre szakadása.

A várháborúk (1541-1568).

Az Erdélyi Fejedelemség virágkora.

Erdély sajátos etnikai és vallási helyzete.

A hazai reformáció és a barokk kulturális hatásai.

A török kiűzése és a Rákóczi-szabadságharc.

A Rákóczi-szabadságharc okai, főbb eseményei és eredményei.

Magyarország a 18. századi Habsburg Birodalomban.

Demográfiai és etnikai változások a 18. században.

Mária Terézia és II. József reformjai.

Művelődés, egyházak, iskolák.

6. A polgári átalakulás, a nemzetállamok és az imperializmus kora (1789-1914)

A francia polgári forradalom eszméi és a napóleoni háborúk.

Az Emberi és polgári jogok nyilatkozatának alapkérdései.

A 19. század eszméi és a nemzetállami törekvések Európában.

A korszak főbb eszmeáramlatainak (liberalizmus, nacionalizmus, konzervativizmus és szocializmus) jellemzői.

Gyarmati függés és harc a világ újrafelosztásáért.

A szövetségi rendszerek kialakulása.

Az ipari forradalom hullámai és hatásai.

Az ipari forradalmak legjelentősebb területei (könnyűipar, nehézipar, közlekedés), néhány találmánya és a gyáripár kezdetei.

7. A polgárosodás kezdetei és kibontakozása Magyarországon (1790-1914)

A reformkor.

A reformkor fő kérdései, Széchenyi és Kossuth reformprogramja.

Forradalom és szabadságharc.

A pesti forradalom eseményei, az áprilisi törvények.

A szabadságharc főbb katonai és politikai eseményei.

A kiegyezés és a dualizmus.

A kiegyezéshez vezető út.

A kiegyezés tartalma és értékelése.

Társadalmi és gazdasági változások a dualizmus korában

Gazdasági változások a dualizmus korában.

A magyar polgárosodás társadalmi, gazdasági jellegzetességei, sajátosságai.

Népek, nemzetiségek (pl.: zsidók, németek) szerepe a modernizációban.

Etnikai viszonyok és a nemzetiségi kérdés a dualizmus korában.

8. A világháborúk kora (1914-1945)

Az első világháború és következményei.

Az első világháború (hadviselők, frontok, a háború jellege).

Az első világháborút lezáró békerendszer.

Gazdaság, társadalom és életmód.

A fasizmus és a nemzetiszocializmus.

A náci Németország legfőbb jellemzői.

A kommunista diktatúra.

A kommunista ideológia és a sztálini diktatúra a Szovjetunióban.

A második világháború.

A világháború előzményei, kitörése és jellemzői.

A holokauszt.

9. Magyarország a világháborúk korában (1914-1945)

Az első világháború és következményei Magyarországon.

A trianoni békediktátum és következményei.

A Horthy-korszak.

Az ellenforradalmi rendszer konszolidációjának legfontosabb lépései.

A magyar külpolitika a két világháború között.

A politikai rendszer főbb jellemzői.

Társadalmi, gazdasági, ideológiai kérdések.

Művelődési viszonyok és társadalom.

Társadalmi rétegződés és életmód a húszas-harmincas években.

Az antiszemitizmus megjelenési formái és a „zsidókérdés” Magyarországon.

Magyarország a második világháborúban.

Magyarország háborúba lépése és részvétele a Szovjetunió elleni harcokban.

Magyarország német megszállása és a nyilas hatalomátvétel.

A holokauszt Magyarországon.

10. A jelenkor (1945-től napjainkig)

A kétpólusú világ kialakulása

A keleti és a nyugati blokk főbb politikai, gazdasági, társadalmi jellemzői, a hidegháborús szembenállás jellemzői.

Az ENSZ létrejötte, működése.

„A harmadik világ.”

A kétpólusú világrend megszűnése.

A kétpólusú világrend megszűnése; a Szovjetunió és Jugoszlávia szétesése; Németország újraegyesítése.

Az európai integráció.

Az Európai Unió alapelvei, intézményei és működése.

A globális világ sajátosságai.

A globális világgazdaság ellentmondásai.

11. Magyarország 1945-től a rendszerváltozásig

A kommunista diktatúra kiépítése és a Rákosi-korszak.

Az egypárti diktatúra működése, a gazdasági élet és a mindennapok jellegzetességei a Rákosi-korban.

Az 1956-os forradalom és szabadságharc.

Az 1956-os forradalom és szabadságharc kitörésének okai és főbb eseményei; a megtorlás.

A Kádár-korszak.

A rendszer jellemzői a Kádár-korszakban, életmód és mindennapok.

A rendszerváltozás és a piacgazdaságra való áttérés.

A rendszerváltozás főbb eseményei.

A piacgazdaságra való áttérés és következményei.

Demográfiai folyamatok és a határon túli magyarság.

A határon túli magyarság 1945-től.

12. Társadalmi, állampolgári, pénzügyi és munkavállalói ismeretek

Társadalmi tagozódás és felelősségvállalás.

A magyarországi romák története és helyzetének főbb jellemzői napjainkban.

A szociális ellátórendszer fő elemei.

Az aktív és felelős állampolgárság alapjai.

Az emberi jogok ismerete és a jogegyenlőség elvének bemutatása, az állampolgári jogok, köteleességek.

A politikai intézményrendszer fő elemei (országgyűlés, kormány, köztársasági elnök, alkotmánybíróság, ombudsman, helyi önkormányzatok, az Alaptörvény).

A választási rendszer fő elemei.

Alapvető pénzügyi és gazdasági fogalmak, folyamatok. A munkaviszonyhoz kapcsolódó ismeretek.

A háztartás pénzügyei (adók és járulékok, pénzkezelési technikák, banki ügyletek).

A munkaviszonyhoz kapcsolódó jogok és kötelezettségek, a munkaviszony megszűnése.

13. Szabad témakör

Helytörténet: Eger vár ostroma 1552 vagy 1596